

Materia & sua representant in officio & sua unius dicitur in recto. Sed nō multum curandum est his acceptis quia in nostra In^o nullum rectum est suum, & variatio & diversitatis acceptione, & suavitate grati, & subtili.

Dies isti Igitur - Nā e' unita haec haec
e' unita me, mihi haec e' unio - disjuncta reat. q^o p^os unigenit
Fotum et mater disjuncta. De illis Igitur disjuncta qd mater dm
id qd dicunt in recto, & haec acceptare poterit. n^o u^o si humani
sunt obtini & mater dm id qd includit Fotum a p^oe rei, nam a
p^oe rei Fotum nihil dictum e' a suis gibis dictum sumptis. Et
significet his illis nominibus diversis, qd magis pertinent ad loc
gam qm ad physicam, & q agimus.

SECTIO II.

De creacio, & educatione Composit.

Quae s^o qd Igitur physicum sit eductum? Et Igitur malum n^o estio,
clarum enī e' eo eductum. sed illius haec e' Unio educuntur. Tota
potentia e' t^o Igo uno? Et in ascendens eo eductum. Et ha
ec creatur sit ex nihilo. At u^o Igitur realiter n^o pot dici qd n^o fiat
ex aliis. Unio q' e' pars operis Iposi fiat ex subto; et huius
ultima res e' haec negatio e' malignitatis ne & negat oia: q^o si
Igitur dicitur n^o eductum negat et unioem eo eductam, qd e' fai
lum.

Si quis dixit plurimum fidelit. Et alii
de Re. It ego illud ualde debile iudico. Nam pot facili retrogradi
in eod Igo uno hoc modo: Si Igitur unum dicitur n^o creatum,
haec negatio sit malignitatis ne, sequitur qd et nulla pars Iposi uno
sit creata, qd e' oio fallum. Sed nā et haec realis creatio: q^o id
inquisiens certius in eo qd hoc por Igitur dicitur n^o creatum, vel
n^o eductum.

107

Quare ad unum est etiam modum signi-
ficandi in hac re nbris recurreret e' quia in hac operacione.
Sicuti
et corruptibilis — ab unioe delumere fuerunt: ideo I unio sit con-
tra totum ipsum ab eo dicendum e' eductum. Et I unio sit corrupti-
bilis et totum ipsum corruptibile ab eo inviabilis. —

Sic tamen hanc locam est gati instan-
tiam, sicut unio in nostra opinione e' ipsius, et tamen ipsum humanum non de-
noiat ipsius. Sed vnde me non ducemus e' regulam generalem
oec deoperationes delumendas esse ab unioe, sed tamen alioquin, in quo philosopho
loghi runere. Nam et in opere q' instituit unionem ipsius humi-
num malum ex parte ipsius, et p' ipsius malum ex parte eius, non dicitur do-
cendum p' ipsius et p' corporis, sed ab eo corporis. Nonde-
bunt denotarem delumi a posteriori p': sed vnde ego et de-
noiat delumi ab inferiori p' nimis a' ipsius, q' e' corporis. ab eo i-
git dicendum e' non p' assignari regulam certam et generalem in
operationibus, q' sit ex usu et est acceptioe p' hoc et usurpare. —

Arguenda soluta

Arg. t. 1. I ipsum incutabile p' xpi omni dicitur significare et in finitum;
et in omnibus aliis natis e' finitum et humanum: q' et ipsum humanum
dicitur creatum. Et includat aliis eductum rempe uniuersum. Dicunt
Itam quia finitum e' illud q' non habet infinitam uitatem: et natale
e' illud q' non est signum exigentiam, et debitum nisi: Quod I ipsum xpi
omni includat tamen alioquin die p' dicam et subsistam in finitate
et signum exigentiam non, inquit e' q' sit ab eo illud. I ipsum non potest dici
finitum et natale. At uero creatum e' id q' non sit ex aliis, et tamen
I ipsum humanum includat uniuersum q' sit ex aliis, non potest ab eo dici
creatum, de' non eductum q' sit idem e'. —

Sic vident R.R. huic argo: Eiam
non existant in suo fusto et deoperatione delumpta ab unioe, signum
unio hypostatica e' finita; et tamen ab hac finitudine uniuersus non p'.

Convenit senio*m* finiti in Ipo infabili. Recurrentum igr-
e, in hoc argo ad eam accepti*m* ghor: nam illa maius rao
facile impugnat*sic*: infinitum est quod non habet finem, et sapientia
est quod non itinera intra uires meas: et in Ipo*m* infabili*de*
Im aliq*m* sui gen*m*, id est humanitatem habet finem; et itiner
entra uires meas: quod cur non debet seniori*m* finitum, et natale. Vides
in sacrificiis finiti, et infiniti: Natus, et symbolus incluit ne-
glectus quod malo*m* assignabit*nec* quod ius maius rao*m* hic assignanda*e*.
Certe nulla alia nisi omnis acceptio*m* et ghor unus gen*m* gen*m* ar-
bitrium*e*, et ius*m* et norma Togandi.

Arg. 2*m* Ma*m* dicit*m* creato*m*, et
in illius unices*m* educto*m*: quod Et unio Ipi*m* sit educta*m*, Ipo*m* in
dicit*m* creatum. Et iungit*m* Itin*m*, diversa rao*m* est quae*m* libet indire*m*
me*m* et episcopatu*m* rao*m* augustin*m* non includit episcopatu*m* unicem*m* ad aliud in-
clivit*m*, quod agnit*m* Itin*m*. et ideo nihil curat*m* si unio*m* ad
rao*m* episcopatu*m* rao*m*: at si*m* episcopatu*m* includit unicem*m*, et*m*
hoc sit educta*m*, et seniores*m* caute*m* venit*m* in Ipo*m* ex co*m* ac-
ceptio*m* ghor*m*.

Arg. 3*m* qui Aliens ponit*m* extra substantium*m*, abse-
dit*m* creatum*m* sicut ratione*m* Itin*m*, Et aliq*m* et ipsius*m* accens
sit eductum*m*: quod et Ipo*m* sicut creatum*m*, quod aliq*m* eius pars cre-
at*m*, Et rao*m* pars educta*m*, id est unio*m*. Rendet*m* Et iungit*m*
Itin*m* diversa rao*m* illi*m* est quae*m* accens*m* creatum*m* nullo modo*m* in suo Ipo*m*
includit*m* eductum*m*, quae*m* eductio*m* non est pars recentis*m* creati*m*. Sed
quae*m* accens*m* creatum*m* Itin*m* est*m* creatum*m*: At ut*m* unio*m* est pars*m* Ipo*m*
sunt*m*, et*m* sit*m* educta*m*, et facta*m* ex aliq*m*, et Ipo*m* dicit*m* sit*m* eductum*m*.

Ipsa*m* in rao*m* suar*m* L facile impugnat*sic*, quae*m*
et rao*m* est pars*m* episcopatu*m* Ipo*m*. Sicut unio*m*: quod sicut sester unam
gen*m* episcopatu*m* eductam*m*, dicit*m* Ipo*m* eductum*m*, un*m* sester aliam*m*.

Per ipsam creatam Ipm nō dicitur et creatum? Dicdebis.
 quia reare res suas in tuis regiis, et tu negas sit malignans ne
 supponit totum Ipm nō esse factum ex aliis. At Ipm satis
 Ipm unicum, et exsuctum, et factum ex aliis. Sed non quia
 in hoc sic est adiutor resiliens in tuis regiis, et supponit totum com-
 posum nō esse creatum. Et tu negas sit malignans ne, negat Ipm
 esse creatum sibi aliis suis genit. At uero Ipm est creatum sibi mem-
 et Ipm humanum sibi mem et anima. Pendendum ergo est ut de
 qua huiusmodi recurrendum ad eam acceptioem et usum p̄fici
 homo benevolenter soluti resiliens ipsius resumere ab unione
 q̄ est eduta; benevolentes enim maxime pendent ad uitam, et usum p̄fici.

Quesitio: Si post unicum duci-
 tam p̄fici benevolent Ipm ducuntur. Et si post unicum ipsam benevo-
 lentes ducunt Ipm humanum ipsius. At propter assumptionem quia in usu est ac-
 ceptioe libera habemus, non angusti a dicti. Ipm haec impossuet. Et se-
 niorates sunt primariae et supercedentes, et non ducunt p̄fici p̄t
 ter unicum ducunt dico Ipm ducunt, et non ducunt benevolentes
 Ipm ipsius. Post unicum ipsam. **Alterius:** Si benevolentes
 dent generatio summi ab unio et Ipm inseparabile Christus. Dic
 dicitur ducunt post unicum ipsam finitam entitatem quod
 tri est substantia.

Folio 49. Angelus dicit Creatus. Ita illius substi-
 tia sit ducita. q̄ est Ipm dicit Creatum. Ita illius unus sit ducens.
 De coiter non potest, diversitas est quia substantia triplex p̄fici, ita p̄fici-
 etas angelorum in rite ria, et dabo tanta ria angelorum sit Creatus, id est
 ab eo Angelus dicit Creatus: at ut unus est pars ipsius Ipm, id est
 unus pars ipsius sit ducens, dico sit duci Ipm ducens.

Ipsa regentis p̄fici patitur instanti-
 as. Et est ergo etiam et pars p̄fici ipsius Ipm, et in ea Creatus in Ang-
 elo humano, vel ideo tunc dicit Creatum Ipm humanum post p̄fici ipsius

creatus: q. neq; ppter uniuersum episcopalem eductam dicitur Igitur eductus.
Q^a Instia e qd angelus pot summi in rati sagasti et in hoc sic
inclusit episcopalem subiectam, qd e ducta; Et tibi Propterea angelus lo-
dicis creatus, Et ~~pars~~ pars episcopalis illius sagasti sit eductor.

Tertia tamen instia e ga in glorii
opere angelus dicit in recte subiectam. Tunc Igitur dicitur mām
diūm et Uniuersum. Et tibi neq; in hac h^a angelus dicit eductor, Et Ip-
creatus: qd neq; h^a dicitur Igitur h^a uniuersum est uniuersum con-
stitutum dicitur in recto. Quod ipso fugientem e ad noctem dulcem
et lumen acceptare, et tunc ghet in his denocibibus, in qd nō pot
scribit regula certa, et generalis.

Hinc igitur cui h^a abse dilata
t^{ur} corporeus, et nō spiritualis, denotari ratiocinialis et irrationalis. Et in am-
mam sit spiritualis, et in corporeus sit irrationalis, nam ista secundum nos
ut ratiocinio dependunt a libera acceptatione, et si usu phreni. nam
ista ratiocinio est certe aliquatenus. Et qd spiritus dicit negacionem extentionis
et plenioris et se, et qd h^a sit extensionis, et hec potest nō pot denominari
spiritus: hoc pinguis ratiocinio non substituit: nam et corpus dicit negacionem
indivisiutatis et immaterialitatis. Et tibi h^a in animam nō e dirutus, neq; malis:
qd voluntatis militat est ratiocinio. et sic his denocibibus ga et d noī
adsumenda et a coi nos legendi et impetrandi phrenium. Et hoc uo-
bis est regula generalis, quae deo et coi acceptio phreni, ga oī
alicia regula mitti fallentur. Itinerant.

VOpulum phrycum potest creari?

Et agit qd coi In^o et qd ga Igitur phrycum nihil aliud e, nisi
ma, pia et Unio. Id haec omnia possunt creari. Et ostenditur qd pia ga
imponit ma et pia in Igitur primo sit creare. Deinde pia maius
est potest creari, ut iam ostendimus. Pterea unio est potest esse creare
ga oī modi creari possunt. ut super quatuor uerba: qd abe totum
Igitur potest creari.

109

Inst. Unio e' ipsius dependet a subto: qd
n pot fecari. Ita huiusmodi aut, e' ipsius dependet tamq; ab ex-
istente, ita, tamq; a subto, nq; aut. nam unio dependet a subto
meante pate dicta qd e' Igen, et tolli pot. ex g. In se illius geni
o (creatio) qd qm. unio fiat inveniens.

Sabingra huius. Si erga est adiutor
e' unio creata, dicendum est Ibum eductum, an creatum? Ita
dicendum est creatum. Ita fuit. et omnino. Et erga ex eo ad-
iectio e' autem pote denotatio creati est duxi in ipso. Summis
ab uno, et n'a haec, et hoc ostendit in ipso hunc in qd erga
sit creata, absque hinc duxi. eductum Ibum propter Islam unicem
eductam.

Inst. P. I. illud Ibum abie-fiebat ex
alio in primis: qd abie erat eductum. Ita ergo istam, erga
icem unum pote denotatio creati est duxi deponitur pote ab
uno: Ita illius qd fiebat ex alio ergo erat creata. qd abie
n' erat dicendum illud Ibum eductum. sed creatum propter unicem
cretam. sicut Ibum hunc abie duxi eductum propter Islam
unicem eductum.

DISPV TÄO III.

De Natura & Arte.

SECTIO I.

Quid sit Natura & Opolitum nata.

Ego sum a Ipo rati supererit factum a conficiatis. Ita geni-
dicendum e' quid sit & quo debeat sic qd apponitur. - Multo
propter usurpari Natura. Ita. qd ego rex omnium creatorum. et sic appellatur
Deus nata increata, nata factrix, nata natus illis, nam alia res creata
It nata partes in dei.

Secundo accipit Natura opera rei, unde opera alicuius rei sit est atque via ipsius. 3° summa natura collectio omnium caus secundarum; id est secundus. Tercius duplante est supra vires omnia caus secundaria. 4° geniti potest caus nullibus, et sic dicimus nam nihil justitia operari id est caus nullas. 5° lexie cuiusvis uisentis. 6° genio, et inde alicuius. 7° est eo quod opponit uisento. 8° est opinio artificiali. Tandem summa Natura potest distinguere ab opera et est prius operiorum, et generos viventium, et sic hinc Natura a nascendo.

Quares igitur 1° genio difficit Natura? Et sic diffiri ab opere. Est prius et causa mortalium et quietis eius in quo est genitum et potest et non immutans — hac difficit apprehendit caus entia nullis potest ut prius generationis et motus. Sed explicemus singulas definitiones partas.

Parte — prius et causa — excludit prius in aliis ratione est prius hoc est causa generationis sicut nullum habet influxum physicum. Parte Motus — est summi partes que mutatione est temporalis ut est augmentationis et instantanea, ut est pars illius est motus localis. Parte Motus et quietis est uicini dispositio: — ex terra gescit et non motu. Parte Motus et quietis est uicini dispositio: — ex terra est prius motus, et quietis.

Parte quieta — quieta non est summi stricte, ut denotet parte quieta, sed sicut est cum aliis genitum augmentum gravitatis, quieta est localis, et non physicus. quieta est in loco ee in loco — a quo — sed in loco ad quoniam non habet et gescit in loco — a quo — nisi impediat ista potest tendit, ut gescat in loco — ad quoniam —

Parte cuius in quo est excludit causas exterioras, quae est Deus, et angelus regnum effuum, quae exprimate opponantur

110

Et si ignis nō qm in aqua dicitur. Dicitur qm corpora gra-
vata dicuntur moveri a propensione, sive nō appellatur nō, qm nō est
primum intricatum motus. Sicut ē' ma. Et qm qm. It pria e-
ius in q̄ infinitus.

Præterea adit illa gatla - eius in q̄ é-
st ut concreta auria iuxta entia natalia d' artificiis, nam ab
artificialia nō hent in se primum motus sive id qd participant
ab arte sive id qd hent a ria: qm qd locum aeneus qd nō
tendit deorsum sive id qd e' factus ab arte, sed qm os natr
e' graue, et ex ria sua descendit. Parla - pte - excludit
cas f' accens.

Gatla - Primum - recipit cas motus q̄
nō s' ignis, qd s' e' gravitas vel lapidis et levitas vel ignis, qd tenus
dicitur ma et talibus pris subtilibus. Unde accia in hoc du nō
s' it. Nā; qm iam adderunt ipsi Nā in suo e' istituta. Imq neg
substantia e' Nā, sicut iam supposuit yosum nām et id e' illius qd
etas emanans.

Hinc colliges 1o. qd idem regri ad rigu-
rosam riam ria. 1o e' qd reatu influat et cōt' motum, ut qd
ideo opus nō e' nām in ari, qm nō cas ab ari nām ut quo. 2.
Idem e' ut ria insit rei in q̄ motum cas rām pars opusliq. It
nō recipiat talēm rem, sit en e' qd in illam influat. 3. Idem
ut 2o insit opusli.

Colliges 2o mām e' nām, qm mā e'
primum receptuum motus q̄ fit a ria. Unde et q̄ mām dis-
guntur pars natalia ab artificiis, qm durio qm debet in
natalibus, atq in artificiis.

Int. Si mā e' ria, qd tenus e' for-
cium receptuum, sicut qd est motus, et uidenti sint natus mā qd
tenus in illa recipiunt. Atq̄ oes motus e' qd natus vñ ria, p' a' nō qd

Vnde motus violentius n^e talis in me pote tempio. sed in me
sub sceli haec impensus deorsum in ictus, q^{uod} leuitate pote, et
motus sursum in sagittis q^{uod} ex iia sua gravitas.

Collige 3°. Nam et dico nam, genitus e genitum
actuum quod ipsius natura, tam vielle e agere q^{uod} pati.
Patera generalis n^e sit e in via, sit a via. Verum haec visunt et e
nam, quod certatio et auctoritas q^{uod} obtemperat motus naturalis. immo
et via realis e via, genitus e genitum actuum iteris, et auctoritis
et malitiam contationum, ut probatus dicit opio: Patera via realis
et e genitum motus corporis.

Collige 4°. Ex Logendo. Igum n^e ee nam.
Pr^{imo} ex defini^{cio}, quod via est e genitum. Et Igum n^e genitum.
quod genitum sit pote idem via et pote ex genitum resultat Igum: q^{uod} regundine
Logendo Igum n^e via, sed q^{uod} natura. Pr^{imo} ex auctorite etiam
genitus ait — Igum na est n^e — Unde sit Igum. Ita via, idem
via et pote, n^e descendunt via, sed q^{uod} natura.

Dices q^{uod} istud e via q^{uod} volunt
ma et pote: sit Igum illis potest: q^{uod} e via. Et obtemperat
fusce latet et usum ee usubulo via p. Nasci. Et hinc deduces
neg. suavitatem, neg. hiem. q^{uod} sibi nam. Sit dico genita via. quod
sit volunt via q^{uod} idem et pote q^{uod} tota dicta ne q^{uod} petit.

Collige 5°. in hoc riguroso sibi neg. Deum
neg. Angelos ee q^{uod} via. quod n^e sentit nam. et dico etiam ex genitum
q^{uod} ex via. q^{uod} sentit. Et ita ceteri dicunt via prima. Via
Angelorum, id n^e intelligendum. in hoc riguroso sibi via ex defini^{cio}
obtemperat: nam ibi via prima, et Angelorum sit ualidus. Atq^{ue} epia:
et sic dicimus Angelum Ignorii ex via et substantia de expia
et substantia.

Inst. Deus et Angelus sit pote motus naturalis: q^{uod}
sit. Ignorit sibi via. Et q^{uod} primam, quod n^e sit e ee genitum mo-

111

Motus ut sit pia. Et ulterius regredi qd motus quenam ab
atq; qd se et insit in re mobile. qd n. het Quid neq;
Angelis. qd n. insunt in rebus mabilibus. neq; in de hent ges-

SECTIO II.

De Arte & Opere artificiali.

Quares 1. qd sit ars? Ita sic definiri e facultas ratione fac-
tiva. Tnde hic desiri artem & ordinem ad opus externum
& hanc artificiam inducendam. 2. Art. in Yoga trinitu-
ri genitium, definitivam artem alio mo: qd piers pfecto
ne e substituenda. Et illam diffinem artis traditam in Yoga e
explorarem et per hanc operari artes istales. Hanc uero qd
mo inculcamus, magis extendi ad artem externam & illius
exeritum: in re tamen utraq; dico coincidit. Quare eni e' ni-
hil potest artificem operari sine au: & ha: et hanc qd cum diri-
gat ad quas faciendum partem.

Qd dividitur in Divinam, et
humam. Ars Divina est idea, qd Deus in mente habet & qd
dirigit ad educendas creaturas. Ars humana rigurante di-
cti art, & ille huius est aut, qd ex artifex dirigitur ad aliqd
artificiale operandum: qd picta qd ab aliis representante ima-
ginem. Picti dirigunt ad illam designendum. Ois iesi art
intendit hanc hanc artificiam, qd pfectam, qd resultat ex
artificio.

Quares iesi 2. in gram. dicitur figura, se-
ha artificialis? 1. So. dicit figura dicitur in illa significie ex-
terna artefacti. Sed facile impugnatur qd manente ea significie
externa potest mutari figura, ut get in ead terra, qd sine mutare si-
gnificie pot duci in circulum & in triangulum.

Secunda opis tenet figuram nihil

Siue eē nisi societas illas partiales, q̄a p̄t L. de inuicem
genuntr. **F**igurā m̄rā defendit P. Hurt. & othr. et hanc q̄a
pictura q̄ nihil aliud eē nisi illi colores deliniati i tali p̄t.
Di p̄portive se. nō illicet et hoc nō nihil aliud eē nisi p̄t ligni f
marmoris ita sicut in car. Oiū in alio cōntas eē lugsum
ad istudū figam.

Hec in opio bñ empuignari a P. J. C.
q̄a ex hac dñi legi p̄tēt mutata pictura ex uno ad alium
q̄um mutari illam imaginem p̄spat q̄a dicit nouas ubicōes
ac p̄ind nouam p̄iam artificialem. **A** Corriagna mutari qd
phycē sed nō morat. Sicut uariata nīa p̄ patriciem, mutata
p̄iam nō morat sed phycē. =

Hec responso dñr. nō eē leuis mo-
menti p̄terum in p̄iss. **C** q̄ agbat ilam diam et mutare
q̄i, nō phycē sit morat. **D**en qd p̄tēt ad figam, nō vide-
ti recte procedere obriagia, q̄a hystia p̄tēt et illa figura quae
resulat reat, et phycē ex oppositae artificio. **H**ec ut nō muta-
bi p̄ mutarem ubicōes p̄titure, nam si ex India deferatur
p̄titura in Hispaniam legi venire in Hispania mutare p̄spat
q̄tēt mutat ubicōes. **U**no ut bñ addit J. L. I. **C** p̄tēt,
et ornamenta suendotalia ex Roma ad portent in Hispaniam
legi indigere noua de lecīo, q̄a de lecīo legi p̄iam
artificialem, **E** hac eē Hispaniam variarem ubicōem iam erat
mutata. **S**ed t̄d haec dñi facile, p̄t rendere obriagia
q̄ illa sua artificia. **S**a Ceteri eand figam Hispaniae et morat
p̄t sit dīsa phycē. **S**icut et p̄p̄to et lugsum in siti e-
uenient supra diximus. =

Pater J. L. reiecta haec opio Hurt
et dñr. apert figam, se p̄iam artificialem eē modum resul-
tantem ex trāe p̄iam q̄nt̄s ita q̄ ita ab artifice disposita

112

Et sic sanguis duplē figam. alteram Mathematicam, scilicet
quatenus, qm a situ nō cinguit. Alteram Organicam, scilicet Physicam
qm vocat p. ordem ad totum in genere, et in hac figura cōveniat
figam artificialēm. —

Videlicet, hoc opus abesse nō mihi placet, qm
nas vocat hanc figuram artificialēm inimicū sicutum ab ipsius fibis
seriatim cinguntur. nam dicit illa figura situalis x. ipsum s. l.
nō est dista a situ ita et illa figura organica nō est dista a situ
dispositi. Quidcōm p. l. in eo qd dicit figuram artificialē
hunc figuram nihil aliud esse nisi p. ordem ad totum ita p. ita
disposita. Et haec est expositio Dr. L. Cestoni. Sed dico ergo a s. l.
meo qd dicat hanc mūm ēē datum. Siquid haec dicitio ē oīo du-
per illua. —

Unde in hac In. a. b. dicitur quod figura nō mutetur
p. mutarem ubi cōsum. qd p. mutentur uocās, adhuc tū p. le-
uerat figura organica. Deinde in hac opere existens illa
indumenta, qd ex In. a. Hurt. et Cestri. oriantur. Præterea si
potius dicitur quod Christus dominus dicitur habuisse figuram in sacra
Eucharistia, qd p. qnta p. qd omni et generatitate et redat ad
punctum, qd p. ibi nō deit figura situalis adhuc tū dicit figura
organica et illa disposicio p. quum in vnde ad totum. ita ut
p. quum sit in meātum humeri, humeri brachii et sic per-
tulat hinc figuram situalem si extenderit. —

Sin dēsues qd sit ipm
nāle et ipm a diversitatē ab artificiali. nam ipm nāle e illud qd stat
ma 1. p. sin. subiecti, ipm u. artificialē e illud qd stat ma 2. et
figa artificiali. Ma 2. ist atq. ipm factum iam ex ma 1. et p. sin
subiecti qd hō, leo, ager, signum et ex his resultant ipm arte-
ficialia. —

SECTIO. III.

Varijs armuleti naturam?

Coster dici sicut: - ars imitari nam - Unde nra. emulat, et alibi
nra. qsi pia vocari sicut. Quares igit 1° ars et nra inv se dñe-
miant? Qs artem et naturam inv devenire in aliisq et in glo-
bus differre. Convenient 1° in eo qd tam artis qm ne opera
certum et abstratum habeant ordinem, & fusi methodum, Unde ortum
est illud axioma - opus non est opus diligentie -

Secundo variunt in eo qd ars et
nra certant educere effum sitem. 3° ga utraq predit ab im-
fectoribus ad pectora. 4° ga utraq supponit nam ars
nam 2^{am} Nam 4° nam 1^{am}. 5° ga tam in na qm in arte
excentur aliq monstra, q deviant ab regulis artis et ab inten-
tione nra. -

Diferunt in 1° ga nra e ipsa subia reg, ars
nra e qd accidit: ideo nra e gium executuum, ars nra e tm di-
rectuum. 2° ga in nra facit gium intricatum, in arte nra ex-
tricatum. 3° ga nra facit effus habes, ars nra faciat, et arteficiates.
4° differunt ga nra artis e totum gium, qd lignum,
anum, lapis enq: hinc nra e tantum ma 1° in pta. 5°
ga in arte pta e accidit, et honoratio, in nra nra e subia-
lis glicher.

Unde nra e dubium, qd nra sit excellentior arte
1° ga ars e accens id est hinc 2° ars istius. nra nra e subia. 2° ga
hinc vere et reale operari effus, ars nra sicut directio. 3° ga
nra e magistra artis. 4° ga ars nam imitari: qd pfectio-
nem nra ut pote exphar artis. Inst. ars pfectio nam: qd
e nobilior nra. Qs dicit ars: pfectio accidit et sicut qd ex-
empli & subiacti, nra ars. nam et accia pfectiunt subiam

Et tibi subia illis nobilior c.

113

Quares 2°. Ars goit efficiere o-
peras nra? Et 1° n poe imitate, et ostendit ga gis e' uincis:
g^o n pot virtute g^oca ducere effus subtilis, q^oles st effici nra.
Et 2° poe meate artem efficiere alio opera nra, id est applicando
activa passiva. et si ab experientia ga generantur apes ex suuenerz
recess obvisor intitritis firmo referto. Deinde calore ignis arte pici-
ato pulsi galinacei ex ovi excluduntur. et alia huius seruidi ad-
miranda ab arte operantur. et sic p^oit Q^oslug. Demonis arte
fieri pler effus nales, et pter nales, q^o maximam incutunt ad-
miracionem.

Cog. 1°. p artem confesta ei G^olyte co-
lumba huic illius discutes, et pedali statim se mouentes. Ba-
terea carbo s^o Imperati Maximo oblate, e' aquila breva motu
ffgo uolans. et cinbris argentea, q^o remi et argenteis agebatur.
et q^o se retro ferrebatur. et multa alia huiusmodi ostenta ab au-
toribus referuntur: q^o ars imine operari opera

De oei his effus e' Magia et
Chyromantie: nam s^o di luduntur oculi, et s^oq^o di luduntur ad ui-
dendum hac oia q^o talia a' ge noi n^o It. s^o ars adiuncta ab in-
strumentis na, ut hos motus efficiat, p^olestim ope argenti uiu^o
julioris, et magnetis, q^o hent q^o sitis nales ad impelendum alio
corpora, et si hanc p^odigia fuit a' uite nali applicata tempe-
tive q^o artem.

Cog. 2°. ars uider supponere nam in a-
liis effibus, et ostendit hoc in capite Quies Alberti Magi qd
arteficio humano locutum fuisse phibetur. Et ngt alumini
et aliis exptis qd aut re uia e' oeo gallosum. aut si accidit,
n^o huius arte s^o Demonis ope lucutum fuit caput illud. id
dicendum et aliis exptis in q^o famina mortis medentur lex

Certis verbis, q̄ pacto Damoris deferunt.

Quod hic 3. q̄ serpentes illi defecti
a Magis Regis Thamnū in agito veri fuerint, an s̄t appre-
rentes? Quidet P. Tales simpe ueros. et nō ē ḡa si legentes
hūore tās nāles galutinas. et s̄t artis industria applicata fa-
erunt oportuni actiua gaudiis. currante et uirtute pīna
ad finem ut leam ab ipso. De intentum.

Quod, q̄ artis industria uox aurum
et lapis ille celeberrimus phallus Ific pot. q̄ atque ad uenit
auri defectiū. Et Tham & C. hoc n̄ iudicant abse impossibile
si recte & oportuni applicenti actiua gaudiis, idē si comis-
at s̄t plas I angere uero & applicet ignis I calore debiti.
Sel re uā hoc aux nūnq̄ irradibili. Et hymici illas Regis
uenitarent: At qd illuebat aur uerum n̄ erat, Ita quatum.
Idem dicens et i. lapide phallū.

Ita m̄ trahi gluet I P. ont. hanc defectiū
auri ueri & artem ē impossibile moratur n̄ u. phyc.
ē impossibilis monst̄ q̄ nūnq̄ nostra regula ita ponat tempera-
tura & parari ut uerum aux signis pot. sicut experia I persim
e! Ita n̄ ē impossibilis phallus. q̄a lat Angelis optime noscit
auri temperamentum. I dūs q̄ pīnt deinceps ad illas defectiū.
q̄. s̄t ab Angelis & artem pot. Hic genitum & legiti-
num aux, ad hoc applicanda ē ad lapidem phallū.

finis.

TRACTVS

QVINTVS.

De causa Efficiente.

DISPUTÄO. I.

De causa efficiente in cōi.

SECTIO. I

Dividitur & diuiditur Cā Efficientis.

Quer. 1°. qd sit ia efficiens? *¶* Ius diffiri — e' prium qd exstic-
cum a qd 1° estio — parta — prium qd hēt lūm. generis, et rei-
cit iās qd accens. Parta — exercitium — excludit iās enticas oppositi-
onē mām et pām. Parta — a quo — reicit cām qd finalēm; si
dem a fine n̄ fit qd aō. At ppter finem. qd partam — iās
aō — eligit in executive qd in intentione Ius fit a fine. dic-
dem aō Ius intendit ab aliis fine qd aō agente exēgit. haec
diffio pphendit tam cām efficientem treantem qm eduentem. —

Quer. 2°. qm̄ dividatur cā effi-
cients? *¶* dividit 1° in cā efficiēntem qd et qd accens. Causa
efficiens qd se e' iās qd Ius suam rām aliquid efficit. qd Ignis vñ calo-
rit. Causa efficiens qd accens e' iās qd n̄ ex de. Et Ius aliquid ac-
cessit qd hēt operari. qd Angelos vñ picturā qd n̄ ex rā sua. Et
Ius cōtēm accidit e' pector. haec cā accens qd potē ex pē
ipsius cā. Ex pē efficiens qd cā efficiens adiungatur aliquid per
accens. —

Dividit 2° cā efficiens in Chymam et Moralem